

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

**Hirdetési díjak**

Hatszor hasznabozott garmond sor vagy annak tere 6 kr.  
Bélyegző minden hirdetés után 30 kr. Nagyból és gyakoriból  
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

**Hirdetéseket felvesznek:**

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck  
haus den Wollzeile 36), Haasensteint és Vogler (Wallfisch  
gasse 10), Rud. Mosse Publicistische Bureau  
Budapesten: Haasensteint és Vogler hirdetés köv. irodája, Weiss 16  
hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest  
szerviztár 5. sz.

**Nyiltéri ezikkék**  
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

**Kiadó-hivatal:**  
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Ezen sokféle változatoknak egy nagy része előfordul Erdélyben is, csak hogy nálunk alig vannak még csiszolás és metszés által kellően tanulmányozva és átkutatva, ez pedig a főkéllék arra nézve, hogy igénytelenségekéből kivetkőzzenek, feltűnjének és tersenek.

Eddigélő nagyrészt Csehország lát el min ket ilyen korag változatokból készített, gyönyörűen metszett és csiszolt tisztárgyakkal, minő gyűrűkővek és egész gyűrűk is, pecsétnyomók gombok, levélnehezítők, kameeok, agrafók, karpercek, csészkék keménytárgyak morzsolására és száaz egyéb apróbb nagyobb tárgy; de nagyobb edényeket is csiszolnak ottan a tisztább, átlátszóbb quarz fajtákból, melyeknek tekintélyes áruk szokott lenni. Németországban Obersteinál és Nahe-folyó mentében és Ilefelden a Harzban vannak nagyobb agát csiszoló gyáarak. A csiszoló kemény homokkövekből készült nagy közsűrűkkel történik, melyekhez a kemény agátot nagy erővel kell odanyomni a munkásnak, s azé hosszú számonyon fekvé, testének egész súlyával szorítja oda a sebesen forgó közsűrűkhöz a csiszolandó agátot.

Az ágatoknak szinompáját különben mesterséges eljárásokkal szokták emelni, mely eljárás az olaszoknál tanulták meg, कि सूतक, फिजियेन, पेप्युलार, festik a legkülönfélébb követek, mint ha fa volnának. A legtöbb Onyx és Sardonyx most mesterségesen állítatik elő. A színben kevésbé változatos agátot hig máz vagy czukor adatba teszik s 2—3 hétig gyenge melegítés közt benne hagyják, mire tömény kénsvanban főzi. Miután megszáradt, csiszolják, egy napig aljában áztatják s végre korpalv letörlik. Ezen eljárás által előrik, hogy a hosszabb melegítés következtében az agát göröcső likacsaiha belenyomult mivelt vagy czukor a forró kénsav által többé kevésbé felbonthatik s a szerint, a mint az egyes részecsek erősebben vagy kevésbé likacsosok, fekete barna vagy szürke színeket kapnak azok, a leghetőttőbb fehér és piros rétegek ellenben sokszor tisztábbakká és élénkébbé válnak.

Miért nem állhatnának fel Zalathnán, A  
rudbányán, az agát előfordulási helyekhez leg-  
zelebb, ilyen agát csiszoló műhelyek?

De lássuk apró diszmunkákra használható egyéb ásványainkat is. A zsoboki fehér és tan gypszet elég lesz ezúttal csak megemlítenem, mert a múlt évben ugyan-e helyen bőven szólt már róla, s csupán a figyelmet felhívom a redoban kiállított diszfaragványok szépségére.

(Folyt. köv.)

## Iskola Alapítvány

tvány - Kolozsvári Központ

ti Egyetemi Könyvtár ©

## Fundația pentru Școală - E

CU Cluj-Napoca.



## ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház decz. 4-iki ülésében Szende Béla honvédelmi miniszter az 1868. 40. t. cz. 11. és 13. §§. rendelkezésének 1879. végéig való fentartásáról szóló törvényjavaslatot és annak indoklását nyújtja be.

Kinyomatik, szótesszatis s előzetes tárgyalás végett a véderőbizottsághoz utasítottak.

Következik a büntető törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

A 282. §-hoz Molnár Antal stiláris módosítást ajánl, mely nem fogadtatik el.

A XIX. fejezet a párvialáról szól.

Szalay Imre elvben ellenzi ugyan a párbajt, de sok esetben, azt hiszi, elkerülhetlen s azért e fejezet intézkedéseit nem tartja helyeseknek, sőt egyes esetekre alkalmazva a büntetést absurdumnak nyilvánítja. Az egész fejezetet az igazságügyi bizottsághoz kívánja visszaszolgáltatni.

Zay Adolf a következő határozati javaslatot nyújtja be:

*Határozati javaslat*  
A magyar büntető törvénykönyvi javaslat XIX. fejezetéhez.

Határozza el a t. ház: hogy a párvialáról szóló XIX. fejezet — miután a párvial maga nem büntény és csak az elfajulása üldözendő — törültesse és a párvial keretéből fennmaradó büntények következképp töröltesse meg.

1. Uj 262. §. A ki valakit azért, hogy mást párvialra ki nem bi, vagy kibírást nem fogadjon el, megvetéssel fenyeget, vagy becsületében sért, 3 évig terjedhető börtönnel büntetendő.

2. Uj 280. §. A ki a párvial szabályai megszegésével mást öl meg, a 279. és 281. §§-ek szerint büntetendő.

3. Uj 308. §. A ki a párvial szabályai megszegésével mást sebesít, jelen XX. fejezet rendelkezései szerint büntetendő.

Molnár Antal: Nem járul az előtte szövegeztetthez, s elfogadja a jelen fejezetet, mert a párbajt nem tekinti, mint előtte szóló, társadalmi intézménynek, hanem a társadalmi betegségnek, a közpéri öklőjog maradványának, mely a mai jogállamban valóságos anachronizmus.

Simonyi Ernő általában enyhéneket tartja a jelen fejezet intézkedéseit. Az egész szakaszt az igazságügyi bizottsághoz kívánja visszaszolgáltatni.

Csemegi Károly tagadja, hogy Angliában minden párbaj gyilkosságnak deklarálatik, sőt azt is tagadja, hogy a halállal végződött párbaj gyilkosságnak tekintetik. Kéri a fejezet elfogadását.

A ház elveti Zay határozati javaslatát és Szalay Imre indítványát s megkezdte a fejezet részletes tárgyalását.

A 299. §, mely a „párbaj szabályai”-nak megszegése folytán okozott sértésekért szándékos emberölésben vagy súlyos testi sértésben mondja a párbajvivőt bűnösnek, a segédeknek pedig bűnrészeseknek, — Teleszky felszólalása folytán, ki többi közt arra utal, hogy a „párbaj-szabályok” iránt kétfélek merültek fel — visszautasított a bizottsághoz.

Az ülés végén Schvarcz Gynla a következő interpellációt terjeszti elő:

Minő álláspontot foglal el a kormány szemben az alkotmányos jogállam azon követelményével, mely szerint egy az egyes államhatalmi legfőbb közegek, mint a kormány és a törvényhatóságok közt felmerülő közjogi természetű sérelmes ügyek elintézése, nemkülönben az illetékességű önkormányzatok elintézése — az állam tisztviselői szolgálati ügyrende, s állása — az állampolgárok politikai (egyéni) jogai — s a közigazgatásilag okozott magánjogi sérelmek jogorvoslása a törvények uralma alá helyezendők?

Foglalkozik-e a kormány azon eszmével, hogy fennírtott közjogi természetű sérelmes ügyek jogorvoslatának céljából államtörvény-szék állítások fel; a közigazgatásilag okozott magánjogi sérelmek jogorvoslatának céljából pedig a divó justice adminisztratív beszüntetessék, s oly eljárás hozassék be, mely független bírói közeg ruházta ezen magánjogi sérelmek jogorvoslatát?

Fog-e a kormány egy államtörvény-szék felállításáról vagy — a mennyiben a közigazgatásilag okozott magánjogi sérelmek jogorvoslatát a kormány a tisztán közjogi természetű sérelmes ügyek elintézésére hivatandott államtörvény-szék ruháztna nem ohajtaná — egy (legfőbb) közigazgatási törvény-szék felállításáról egy tvjavaslatot a képviselőház elé terjeszteni?

És mikor?

## BUDAPESTI SZEMLE.

A román trónbeszédet már ösmerek e lapok t. olvasói. Két diestől régi ütközetről a rakóvi és kalugerei úrban abban önértetes emlékeztet, melyekhez a mostani grivicait és a rahovait hasonlítják. Nem lesz érdektelen annak a két régi ütközetről a szeme közlő néni. Roko va közszeg Moldovában fekszik Berlad és Vaslui között. Az ottani ütközet 1474 végén vagy 1475 elején történt. Mig Mátyás — írja Horváth

kitűnő történetünk — a csehtüggyekkel Boroszlóban foglalkozott, a magyar fegyver Bogdanovits István moldovai vajda társaságában a török ellen is fénnyes ütközetet nyert. Rádul oláh vajdának visszahagyásával, Mahomed szultán nem volt meglegedve, hanem annak ellenét István moldovai vajdát is megbüntetni szándékozott, kivált miután az adókat megfizetni nem akarta. Az 1474-ik év vége fele Chahim Szulejmán raméliai basza 120 ezernyi haddal indult Moldova ellen. A fenyegetett István vajda, a magyar király iránt hódolatot igérvén, Magyar Balázs erdélyi vajdát hívá segítségül s ez a király meghagyásából, mintegy 20 ezernyi haddal — melyben 5000 székely számláltatott, sietett Moldovába. Az egyesült magyar-moldvai sereg aztán a hegyek, erdők közlő csalt török hadat majdnem megsemmisíté. István vajda résztint halálból a nyert segélyért, résztint további segélyeztetés végett, Mátyásnak be is mutatta hódolatát s általa a magyar korona pártfogásába vétetett. Az ütközet helyére nézve az a megjegyzésünk, hogy az a Vaslui völgyében történt, ép úgy nem mondhatjuk, hogy hegyek és erdők között történt mint pl. az 1849-iki gálvali és piski ütközetről nem mondhatjuk. Aztán messze is esik a Kárpát hegyeitől.

Most lássuk a kalugerei ütközetről. „Szinán basza 1595 augusztus közepe táján a Dunánál állott.” Időközben Mihály vajda és Király Albert, ki 2500 víztel volt zászlai alatt, több apró győzedelmet nyertek ugyan a török had egyes osztályain; de erejük összesen is csak 16 ezer emberből állván, Sinánnal, ki 100 ezernyi sereggel kelt át a Dunán, nyit esatáha ereszkedni nem merhettek. A vajda tehát családját Erdélybe küldvén, Király Alberttel együtt a havasok közlő vonult s Kalugeren mellett, hol hajdan Negrúda a vár állott (?), egy meredek sziklák és mocsárok által védett helyzetben szállott táborba. Sinán Bukarest megvévén és seregének egy részét Tergovistye felé küldvén, maga az ellenség üzésére indult. De itt erősebb ellentállásra talált, mint sem hitte. A magyarok és oláhok erős helyzetekben több napig vívtüzlel ellentálltak a sokaságnak. Egy napon oly erőlyel verték vissza a törököket, hogy a rendetlen futamban maga Sinán is lezuhant a hídról, mely a mocsáron át vezetett, — (A Nyászóló vízen ma is töltésen haladunk át, Kalugerenél. Szemleirő.) a szövetségesek ugyanakkor 4 ágyut hatalmukba ejtettek. E győzedelmők azonban sok víztözkbe kerültek a vajdának és Király Albertnek; s mielőtt a sokaságtól végre is elnyomatnának, táborukat fölszedvén, mélyebben a hegyek közlő vonultak, ott várandók be Zsigmond t. Bátor héri segédemét, melyet ujjában is kére-kértek.

Mihelyt kitűnő történetünk Kalugeren hol fekvése iránt nem volt tisztában, a többi zavar elbeszélésében mintegy önként következtet. A tény azonban ugy volt, hogy 1595 aug. 13-án volt a magyar-oláh és Sinán közötti ütközet s az iró által is említett ok miatt a győzők önként visszavonultak az Argyes völgyén egész Rukérig a törösvári szoros közelében. Tehát a visszavonulás folytán Bukarest és Tirgovist akkori székváros fedezetlen maradván, Sinán elfoglalta mind a ketőt, a mint ezt Bukarestben a Rádúda templom karzatában emlékkő is megörökítette. Érkezett aztán Báthori, Bocskai vezére alatt s a székelyek rohammal visszaveték előbb Tirgovest, majd Gyurgyevót és a Sz.-György erődöt is a szigeten Gyurgyevó mellett a magyar-oláh seregek kiostromolták. Kicsiny az én történelmi ösmerelem, de mert Kalugerenben sokszor megfordultam, bátor voltam ez ütközet tanulmányozni és a fennebbieket idejegyezni. Van még egy szerény megjegyzésem ehhez a két ütközethez.

Azt látjuk, hogy mind a két ütközetben magyar-oláh sereg küzdött, de ezt csak ha magyar történetét forgatunk, akkor tudjuk, mert én még nem találtam olyan román históriás könyvet, a melyikben bár egy pár sorral meg lenne említve, hogy magyar-oláh sereg volt volna. Muntenia és Moldova szabadságáért. Talán röstelők, talán szögelyik bevallani, vagy talán büszkeségükben nem látják a fától az erdőt; ök tudják. Mi csak annyit mondhatunk, hogy nemzeti székelységéből hallgatják el. Így fognak majd járni az orosz atyafiak is. Hirdetve lesz hegyen völgyen Grivicza és Rahova, mint Rakova és Kalugeren, de az orosz szövetséges társ bölcsen s kevélyen el lesz hallgatva, mint mi is. Vigasztalják akkor magokat az oroszok azzal, hogy hisz a magyarok is ép ugy jártak. A kiontott vér elpárolog, a hus és csontok elporladoznak, de a di-csőség megmarad a román natio számára. Hadd maradjon.

En csak azért mutattam ezt be a lapok olvasóinak, mint pár példát, miszerint lássák, hogy miként fizet a román történelem a szomszédoknak.

A trónbeszéd a törökre fogja a támadást, holott ha Bretinó nem szövetezik az oroszszal, a török Romániát nem bántotta volna. De hogyanis

\*) Épen a mai híres Ruscsuknál jött át.

\*) Mint ma a románok Rahovánál és Grivicánál.

\*) Kitűnő történetünk Kalugeren fekvésére nézve nagy tévedésben van. Ugyanis Kalugeren, hol emlékoszlop is van e csata emlékére, a Nyászóló folyóca mellett fekszik Gyurgyevótól Bukarest felé jöve, 3 órányi távolságra. Déről ma is erdős fennsík s ezaltal rajol keletről nyugatra a mocsáros Nyászóló folyóca.

vallaná be Bretinó, hogy ő lázadt fel a főurallel! Plewna bukásig még sok áldozatot kér a nemzetől, de ha Plewna a egyszer elesett, lesz béke es „Independinta Románia.” Bizonybiztatni is kell a békével és függetlenséggel a kimerült románokat. Milyen szépen hangzik: „Eltelt az idegen gyámság, a szolgaság ideje és Románia szabadság és önállóság s az is tud lenni.” „Erősen hiszem és Önök is, hogy a nagy kezes hatalmak meggyőződtek Romania életrevalóságáról.” De Romania önként szétépte a parisi szerződést, midőn pártot ütött fő ura ellen. „Veti fi Romani, strins untri intr'un gand, intr'o singura vointa.” Egyesülni fognak egy eszme és egy akaratban — „Né meglátjuk nem sokára ezt a nagy eszmét és akaratot, amely körül a senatorok és képviselők egyesülni fognak. Az orosz szót I. Károly nem vette ajkaira „Vitézi si puterici nostri aliatii és dumanii nostri. Voila tot l'Ötven év mulva még nyit sem fog írni a román történet: a liati, hanem. . . . a kik e szemlémet végig olvasták, azok tudni fogják már előre a román históriát.

## A kolozsvári kataszteri kerület földadó bizottságának alakuló zárgyűlése.

Kolozsvár, 1877. decz. 5.

A tegnapi gyűlésről vezetett jegyzőkönyvet felolvasása és hitelesítése után, Elekes György mint kiküldvejtől szavazat szedő bizottsági elnök, a négy kerületi küldötségekre beadott szavazatok eredményét tartalmazó jegyzőkönyvet terjeszti be, mely szerint Kolozs- és Torda-Aranyos megyékből:

1.) Szacsay Sándor s Gál Miklós rendes, Bónis István és br. Kemény Ödön pót.

2.) Bothos Kálmán és Horváth János rendes, Bartha Sándor és Lázár Domokos pót.

Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód-megyékből:

3.) Gr. Kornis Victor, Bokros Lajos rendes, Göcse István és Hofgraaf János pót. Végre

4.) Macskásy Ferenc és br. Kemény Ödön rendes, Marosán Joachim és Bányai Mózes pótlagoknak lettek szavazattöbbséggel megválasztva.

Ugyéb tárgy ezuttal elintézendő nem lévén, elnököl igazgató János László igen meleg szavakban bucsut vesz a bizottsági tagoktól, köszöni a buzgalmat és biggadságot, melylyel a tanácskozásban részt vettek, kéri, hogy jártokban keltekben, a kataszteri intézményt mint olyant, mely fontosságánál fogva hivatva van, birtokos társai előtt ismertessék meg, az érdekeltséget iránta mentől szélesebb körben ébresszék fel, mert akkor reméli, hogy ezen nagyszerű művel minden érdekek kielégítésével fog végrehajtatni, és ezzel a gyűlést bezárja.

Erre Horváth János bizottsági tag kártársai nevében szép szavakban fejtegeti, miszerint tudja, mily nagy különbség van, a mostani és a múlt rendszer alatti kataszteri műveltek között, s miután azt is tudja, hogy az országgyűlésnek és a kormánynak az az intentioja, hogy egy igazságos adóalapot állítsanak fel és ez által azon abnormis állapot, mely szerint egy vidék tulterhelte más pedig szerietelt könyvély áll, megszüntessék, igéri, fogadja, hogy a magok köreikben minden esetre az érdekeltséget ezen intézmény iránt fel fogják ébreszteni. Köszönetet mond elnököl igazgatónak tapintatos elnökléseért. Kívánja, hogy sokáig jó egészségben éljen, hogy e nevezetes munkát mint egyik végrehajtó közege keresztülvihesse.

Ezzel e szép gyűlés véget ért és így a jegyzőkönyv megállítása és hitelesítése után eloszlott, hogy 1—2 óra között egy 40 személyre rögönzött ebédien ismét találkozza ott egymástól bucsut vehessenek.

Az ebéd rögönzésénél fogva egyszerű, de izletes volt, különben a cél nem az ebéd, hanem az együtt lét volt, és miután ez nagyon kedélyesen folyt le, igen jól sikerültek mondhatók.

Voltak pohárköszöntések is szebbnél-szebbek, a pénzügyminiszterre, az igazgató János László, központi felügyelő Möriz Vincze, a kerületi felügyelőkre, a kerületi bizottsági tagokra együttesen és külön-külön — a becsölő biztosokra, — stb. stb.

A pénzügyminiszter urra Bothos Kálmán által igen szép szavakban emelt pohárköszöntés, kikívánkra következő szöveggel szedve azonnal meg is sürgönyeztetett Budapestre:

„A kolozsvári kir. kataszteri igazgatóság ma „végezve, kerületi bizottsági tanácskozmányait, összes egy választott mint kinevezett tagjai egy „szívélyes közbeid alkalmából nagyméltósággal egységére közörmömel poharat emeltek.

Az ebéd elejétől végig, igen barátságos kedélyes hangulattal folyt le, honnan 4 óra felé az egész társaság a szeretve tisztelt igazgató vezetése alatt, a négyelt által igen csinosan és gazdagon rendezett mikuláltásra vonult el.

Ily jó egyetértéssel folyt le e két nap, mely a kolozsvári kataszteri kerület tagjainak együttlétéről szóló lapjaiban mindig szép helyet fog elfoglalni.

Egy jelenvolt.

## A kolozsvári keresk. és iparkamara gyűlése.

A kolozsvári keresk. és iparkamara e hó 3-án tartotta meg rendes ülését, a melynek főbb tárgyai voltak: a helybeli piacz több tekintélyos ké-

A védőtörvény provisoriumja tárgyában a honvédelmi miniszter a következő törvényjavaslatot terjeszté a ház elé:

1. §. A véderőről szóló 1868. 40. tcz. 11-ik §-ának rendelkezése, a mely a monarchia közös védelmére szükséges hadseregnek és haditengerészetnek hadi létszámát 800,000 főben határozza meg rász ugyanezen törvény-cikk 13-ik §-a alapján a monarchia két államára nézve megállapított ujonczjátékoknak mennyisége, az ezen utóbbi §-ban különben foglalt föltételeknek és korlátozásoknak is fenntartásával, az 1879-ik év végéig kiterjesztetik, illetőleg fentartatik.

2. §. A hadsereg és haditengerészet ezen létszámának a körülmények szerint tovább is változtatlanul hagyására vagy megváltoztatására czélzó javaslatok, alkotmányos uton leendő újabb megegyezés végett, az 1878-ik év lefolyása előtt terjesztendők a monarchia két államának törvényhozó testületei elé.

— A közös bank állomásaira Bécsben már foly a jelölés. A D. Ztg. híre szerint az osztrák kormány a bankmármányzó állásra Herbsztet jelöli, a magyar kormány gr. Zichy Ferencet, a konstantinápolyi követet. Bécsi alkormányzó báró Wehli osztálytanácsos lenne, budapesti alkormányzó Wahrman Möriz. E jelölések azonban épen nem véglegesek.

— A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1877. évi deczember hó 3-ik napján tartott XXVIII-ik ülésében az államjegyek forgalmi összegét 1877. évi nov. hó végével következőnek találta:

A bizottság saját költségzése alapján a tulajdonképeni államjegyek összege

|                 |                      |
|-----------------|----------------------|
| 1 forintotokban | 77,984.327 ft        |
| 5 „             | 109,410.200 „        |
| 50 „            | 161,333.600 „        |
| <b>Összesen</b> | <b>348,728.127 „</b> |

A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sőbányákra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege

|                 |                              |
|-----------------|------------------------------|
|                 | 63,271.607 ft 50 kr.         |
| <b>Összesen</b> | <b>411,999.734 ft 50 kr.</b> |

Kelt a függő államadósság ellenőrzésére kiküldött orsz. bizottságnak Bécsben, 1877. évi decz. hó 3-án tartott XXVIII-ik üléséből. Ifjabb báró Vay Miklós, helyettes elnök. Bohus Zsigmond, s. k. biz. tag. Idősb gr. Ráday Gedeon, s. k. biz. tag. Halassy Gyula, s. k., b. t. és jegyző.

## A HÁBORÚ.

Szulejman pasának egy nagy diadaláról hozt hírt a táviró, a hely minden közelebbi meghatározása nélkül. Csak annyit jelez, hogy a szerdárékre hadai Tirnova közelébe nyomultak, sőt állítólag bombázzák is e helyett, a mi mindenesetre megerősítésre vár.

Orbán és Etropol mögött szünetlenül foly-nak a harcok. A törökök sikeresen verik vissza Kamirli mellett (egyesen délnék Orbánétól) megerősített posztóikból az oroszok megújuló támadásait, kik a muszka hivatalos távirat szerint a Babakonak magaslatán várnak.

Milán fejedelem szállott — és immár a „hatalmas szövetséges oldalán” biztos a diadal. A kivonuló csapatoknak, melyekhez a bátorító sz-

örizte meg magát szeplőtlenül a baklövéséktől. Ilyen a többi közt Ruatrefages „Race prusienne” című cikkében kelletlenül több fordul elő, s a művelt világban a cikik badarságai elég zajt és mosolyt keltettek. A másik eset bennünket magyarokat érdekel.

Dora d' Istria, a birneves íróné egy alkalommal az „Irodalmi kincstár” című könyvének ismertette, még pedig ily nevezetes cím alatt: „Tresor litteraire par irodalmi kincstár”, elnevezvén a könyv címét a könyv szerzőjének. Buloz ur, ki a magyar nyelvhez bizonyára, még a színház igazgatásnál is kevesebbet ért, nem vette észre a hibát, s a baklövés a félvilág lapjait árasztotta el; a francia hirlapírók egyike azonnal meg is örökölte a jóhiszemű íróné nevé, elnevezvén őt „général Staff”-nak.

Végül szóljunk a világlap honorariumairól. Jóval ez előtt, de ma is avval vadóják Buloz urat, hogy ő a munkadíjat meglehetősen szűkmárvan mérte s fölemlítik, hogy például Planche, az önnepelt kritikus nem kapott többet évenként két ezer franknál, míg a vállalat, épen az ő munkássága folytán valóságos aranybánya lett. E dolog mindenesetre igen kényes, s erről azok adhatnak felvilágosítást, kik a lapnak rendes munkatársai. Taine Henrik 1861-ben említi, hogy a folyóirat egy nyomtatott iv után 200 frankot fizetett, amely összeg az ottani viszonyokhoz mérten a legnagyobb. Ma azonban valószínűleg másként áll a dolog. Emelítettük fentebb, hogy pl. Sand Georges évenként 1000 frank díjat huzzott, ez pedig soronkint 151 centimnak felel meg, s ily nagy összeget még Dumas sem kapott. Más részről pedig föltehető, hogy egy About Emil, Turgenjeff, Quatrefages és mások, nem a „Penny-aliners” munkatársak sorába tartoznak.

Eperjessy Kálmán.



reskedői és ipar czégének azon panasza, hogy a helybeli adóhivatal „iparüzleti díj” czimén ötlet jelentékeny összegnek befizetésére „szőlította föl”. Az elnökség meg lévén győződve, hogy itt a törvénynek és rendeletnek téves felfogása forog fenn, minthogy a keresk. törv. 562 §-akimondja, hogy ha a régi gyakorlat szerinti érvényes cédé bejegyzések az új jegyzékbe átvételét csúszkák illeték és bílyegmentesek; az adóhivatal pedig ilyeneket rótt meg, felterjesztést tett a nml. miniszteriumhoz ezen sérelem orvoslata iránt — mit a gyűlés helyeslő tudásul vett; — titkár jelentést tevén a marhavész ügyében a kamara és gazdas. egyesület által tartott együttes gyűlésből a nm. miniszteriumhoz intézett felterjesztés eredményéről, a melyben kéretett a m. miniszterium, hogy a kérődzőknek a Királyhágón inneni vészmentes helyekről az ország belsejébe és azon keresztül való szállításra nézve kiadott tilalmat vissza vonni kegyeskedjék — a gyűlés a kedvező eredményről örömdetes tudomást vőn; — az iparis-kolák számára juttatni szokottj államsegély ez ideig még folyóvá nem tétetvén, ellenben a tanfolyam már a mult hóban kezdetét vevén, hogy a fennakadás elkerültessék, az elnökség a város által előirányzott összeg igénybevétele iránt tett lépéseket — mit a gyűlés helyeslő tudásul vőn; — a nm. miniszterium azon leiratára, hogy a méz hamisítás terjedése ellen minő intézkedéseket vél a kamara helyesnek? — azon határozatot mondta ki a gyűlés, hogy figyelemztessenek az érdekelt külföldi vevők, hogy Magyarországból első vagy másod kézből vásároljanak s akkor valódi árut kapnak, mivel itt a méz nem hamisított, egy másik óvó rendszabály volna, ha a pesti árú-tőzsde gondoskodnék arról, hogy a tőzsdén eladásra jövő áru szakértők-től megvizsgáltassék s arról bizonyítvány szolgáltatassék ki; annak nevét pedig, a ki hamisított, árut hogy a tőzsdére függessze ki nyilvánosan; egyébiránt az előfordult incidens mutatja, mennyire szükséges a pesti kőraktárt mielőbb létrehozni, a hol az árutokról hivatalos bizonyítványok könnyebben szolgáltatathatnának ki; — a honvédelmi miniszterium a honvédség felszerelésének hazai iparosok által szolgáltatása ügyében, egy bizottságot alakítván, abban való részvételre a titkár t hiva meg Budapestre — mit a gyűlés örömdetes tudásul vett, határozván, hogy az elnökség ezen ügy megbeszélését végtő a szakiparokból előzetesen egy enquette-et hívjon össze; — végül Wagner Frigyes indítványa, hogy most miután a keleti vasut-vonal az oláhországgal közelebből egyesítetté fog, kéressék fel a nm. miniszterium, ujjolag, hogy a kamarának 1875-ben tett memorandum értelmében és indokainál fogva a keleti vasut igazgatósága Budapestről Kolozsvárra tétesse — egyhangulag elfogadtatott és határozattá emeltetett.

## Jótekonyság

A nőegyleti kiállításra ajándékoztak étel és italneműeket:

Deczember 3-ikán.

Báró Bánffy Albertné théát, Zeyk Dánielné rhumot, Hutflesz Károlyné 1 palaczk Maderák, théát, 1 tál Mortadelát, Stein Gáborné csukrot, K. Biasini Domokosné 2 tál fahirozott pújkát, Grau József 1 tál süteményt, Klein Frigyesné 1 tortát, Komlósy Imréné Debreczenből 1 nagy kenyeret, gr. Toldy Horváthné 1 tál pújkát sültet.

Deczember 4-ikén.

Gyarmathy Miklósné 1 tortát, Bagaméri Györgyné 1 kenyeret, Stein Gáborné 1 diós kiflit, br. Bánffy Dánielné 1 tál Compot, Zeyk Dánielné 1 sonkát, Fischer Lajosné 2 tortát, Geley Gyuláné 1 sonkát, gr. Toldy Horváth Lajosné 2 tál pogácsát, Gábor Antalné 2 csukros kürtöskálacot, gr. Haller Gáborné 1 tál crémet, Hefli Mari 1 tál süteményt.

## NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. decz. 6.

— A m. kir. igazságügyminiszter Müller János sepsi-szt.-györgyi kir. főhírnélkülséget ezen minőségben a marosvásárhelyi börtönhöz helyezte át.

— **Bartha Miklós** a székeley fejeverszállítások ügyében letartóztatott vizsgálófogoly, a kir. ítélőtábla által, a curiai végzés hasonszerűsége alapján, tegnap deczember 5-én szabadlábra helyeztetett és haza is utazott. Most már Ugron Gábor ur is nem sokára haza kerül onnan, „a hol a czitromok virulnak” . . .

— **A „M. Polgár” és az iparműtörténelmi kiállítás.** Nincs miért constátálnunk, az egész erdélyi hírlapvilág közönség előtt felhíthatott az a passzív közönyös magatartás, melyet a „M. Polgár” a kolozsvári iparműtörténelmi kiállítással szemben elejtő fel fogva annak megnyitására követelt. Ezen lap t. szerkesztője tagja egy gyűlésben meg nem jelent. A lap maga a bizottsági titkár által hivatalosan beküldött közleményeken kívül összesen nem emlékeztet tizenöt sorban meg arról, a mi Kolozsvárra történő fog; pedig bizony lap nem kellene, hogy csak magánérdeket szolgáljon s majdnem ellenséges magatartással kísérje az ország legnemesebb törekvéseit. Hanem ezt hagyján! szerencsére nem

a „M. Polgár”-tól függ, hogy ilyen törekvések sikert mutassanak fel. De az ellen már tiltakozunk, mit Jónás a „Magyar Polgár” tegnapi lapjában a kiállításnak egyenesen kárára elkövet: Jónás ur ugyanis a kiállítás régiségeit ismertetvén, a többiek között gr. Teleki Miklós ur által kiállított ezüst emlékről is szól, melyet a gróf ur 1859-ben Redamans nevű lovával a bécsi turfon nyert; ez ismertetés közben fölhozza Jónás, hogy ez emlékek abból az időből való, a mikor a gróf urral rescriptumokat írtak alá, s utána veti Jónás, hogy: „Radamans persze egészen ártatlan dolgotban s nem tehet arról, hogy neve ez emlék által tovább fog élni, mint gazdájáé.” Lapunk az itt megnevezett gróf urral, mint politikussal köz-tudomásulag ellentétben áll; tehát nem gyanúsítottatunk azzal, hogy pártérdekből védelmére kelünk. De meg fog engedni nekünk a „M. P.” ha e hangot, melylyel ismertetést bevezeti, a legnagyobb mérvben nemcsak lovagiatlannak, il-domtalannak, de épen károsnak tartjuk. Ő a helyett hogy objectiv sa körtelemmel ismertetné a régiségeket: el kezd politikálizálni, még pedig — szeliden szólunk — oly goromba, il-domtalan modorban, mely csak árthat az ügynek. Nagy köszönettel tartozunk a főúri családoknak, hogy régiségeik kiállításával az ügy sikerétők is előmozdították; s ha politikában egyikével vagy másikával nem érthetünk is egyet: nem következ-e ebből, hogy e társadalmi ügy terén is elismerés helyett támadást intézzünk valaki ellen, csak egy ocsó élcz, és egy még ocsóbb gorombaság ked-veért, mint a „M. P.” teszi. Ez ellen tiltakozunk a journalistikai ildom, tiltakozunk főképp az ügy-szent nevében, melyet Jónás sem dobhat áldo-zatul az ő privát passzióinak.

— **A városi közigazgatási bizottság** tegnap (decz. 5.) rendes havi ülését tartotta meg a főispán elnöksége alatt. A bizottsági egyes elő-adók, mint polgármester, főorvos, adófelügyelő, kir. ügyész és tisztai ügyész, rendes havi jelenté-seit, melyeknek egyike sem tartalmazott va-lami feltűnőbb közérdekű dolgot, — egyszerűen megemlítjük. A főorvos jelentéséből mégis ki kell emelnünk azt, hogy a főorvos ur a városi kerü-leti orvosok szaporításának s illetőleg a mosta-ni két orvosos mellé még három hatósági alor-vosi állomás felállításának szükségességét hangsu-lyozván, ez ügyet tovább nem odázhatónak jelzi. A bizottság III-foku ellátása alá került kiágási ügyekben két egyenlő ítélet levén, a rendőrbíró-ság s illetőleg tanács ítéletei helybenhagyttak: így Bencez Jánosnak Varga Pál, Áron József, Bruzer Istvának Bartos Károlyné elleni, továbbá Deési rendőri ügyekben az alsóbb fórumok határozatai helybenhagyttak. A kir. adófelügyelő által Márk Ferenczre, mint a városi adóhivatal főnökére ki-rótt 10 ft pénzbírság alól a bizottság, Márk Fe-rencz felebbezése következtében, nevezettet egy-hangulag fölmentette, miután árnyéka sem forog fenn az adóügyek hanyag kezelésének. A kir. adó-felügyelő még egy csomó adóügyet adott elő, mi-nek következtében a bizottság határozatilag lei-ratni rendeli: több bídelvi tűzkárosult, Scheitz Lajos, Katona István tűzkárosult, Weiszbach Ja-kabné, özv. Csiki Jánosné, Konrád Lőrincz tűzér-szádos és br. Drechsler altábornagy adóját; el-lenben Blóz János, Bogdán István, Kornhauser Ju-lia és Ákoncz János házbér- s illetőleg kereseti-adó-leszállítás iránti kéréseit részeit elkésés, ré-szint más okból elutasítja a bizottság.

— **A kolozsvári iparműtörténelmi kiállítás** szakadatul nagy látogatásnak örvend. Tegnap 300 ft, két drb. arany és egy tallér volt bevétele. Ott voltak tegnap az összes kolozsvári leányiskolák növendékei testületileg. Ma a fisko-lák növendékei kezdik meg a látogatást. Négy napnak bevétele eddig egy pár száz forinttal meghaladja az ezeret.

— **A kolozsvári orvos-természettudomá-nyi társulat** 1877 deczember 7-én pénteken d. u. 5 órakor orvosi szak ülést tart. Ülés hely: Egye-temi épület. II. em. 13 sz. Általános kör-, gyógy-és gyógykezelési intézet. Tárgy: 1. Török Aurél: Az élő állományról 2. Högyes Endre: Adatok a paprika (capsicum annuum) alkotórészei-nek élettani hatásához.

— **Negyedik gyűjtés** a török sebesül-tek részére. Erdővidékről a török sebesültek ré-szére 17 frtot vettünk, mint a következők ado-mányát: Bartha Sándor 40 kr, Bartha Károly idősb 1 frt, Bartha Károly ifjú 40 kr, Bedő Jó-zsef 1 frt, Boér Albert 1 frt, Deák Albert 1 frt, Czirják Emil 60 kr, Csizsér Albert 40 kr, Gre-guss János 5 frt, Gyertyánffy János 1 frt 40 kr, Kelemen Lajos 1 frt 20 kr, Móricz József 60 kr, dr. Schwarz Zsigmond 20 kr, Vágner Fe-rencz 60 kr, Török Áron 60 kr, Zathureczky Gá-bor 40 kr, Zathureczky Gyula 1 frt 20 kr.

— **Renegatenthum.** Segesvárról írják ne-künk. A nagyszabedű „Siebenbürgische Teutsche Tageblatt” „Renegatenthum” czím alatt napi új-donsági rovataiban huzamos idő óta kigynyalni igyekezett mindazokat, kik a „Budapesti közlőny” hivatalos része tanúsága szerint nevéket törvényes uton magyarosították, sőt e tekintetben annyira semmiskedett, hogy a lap egyéb rovataiban is Zs e d é n y i neve után (Pfannschmidt), C s e m o g i neve után (Nascherl), M o c s á r i neve után (Feuchmaier), I p a r y i neve után (Halsbach)

megjegyzést bigyesztett mindég. Régi fogás, hogy a csiny miatt üzbe vett impostor, tolvajt szokott kiáltani azon czélból, hogy a vele szembe jövők gyanuját magáról elhárítsa és ekként a nyomában levők elcsipési szándékát meghinstita. Wolff Károly, a magyarfaló irányzat követésében sem bátrol, sem mértékelt nem ismerő nagyszabedű „Tageblatt” szerkesztője, a magyarság ellen inté-zett folytonos kifakadásával a szász olvasókkal valószínűleg azt akarja elhitetni, hogy az ő erei-ben a legtitusztabb vegyületlen flandriai vér pezseg, melynek keringése legott megszűnnek, minhelyt a magyarokra agyarkodó gyűlöletből szivott táplálé-kozt töle megvonják. Pedig dehogyan tiszta szász származású Wolff uram. A tisztességessé örmény családnek, melyből ő származik, Farkas volt a neve; Köhalomszéken (most Nagy-Küküllőmegye) egy része ezen családnak még ma is a Farkas nevet viseli; de valamin az Ö t v ö s (vagy Eötvös) család Segesvárrt megtelepedett egyik része idő folytán a hivatalos lap tudta nélkül „Gold-schmidt”-re, ugy szintén más szász városokba telepedett, hajdan tőzgyőkeres több magyar esad-lád régi jó nevét németre változtatta, a nélkül, hogy valamely magyar lap ezért külön „renega-tenhum” rovatot, nyitott volna: azonként az em-lített Farkas család azon része is, mely Se-gesvárrt ütötte fel állandó tanyáját, Wolffra változtatta át magyar nevét; de a Farkas család ezen tagjai (mint Wolffék) sem lettek tökéle-tes szászok, mert k a t h o l i k u s o k n a k m a r a d - t a k, a telivér szász pedig csak a lutheran vallá-son levő és a német nyelvet kerékbe törőten és tökéletesen megrontva beszélt ismeri el valósa-gosszának. Wolff (Farkas) Károlynak édes aty-ja szintén katolikus, nem pedig szász Wolff volt, és csak azután, hogy a mi drágalatos Ká-rolykánk, kinek arca, szakálla, mindene eredeti és prononcirozott ö r m é n y t y p p s a l v a n m e g - á l d v a, született lutherana felesége unszolására és a házi béke fenntartása végett tért át a lutherana hitre és Wolff (Farkas) Károlynak csak ezen uton lett újdonsült ádáz magyarfaló szász. Édes atyja, édes testvére, Wolff, kiérdemült senator Segesvárrt, most is katolikus örmény; ezek után Wolff (Farkas) uram saját „Renegatenthum”-ja bagariáját huzhatja meg.

— **Érdekes hírlapstatisztika.** Maros-vásárhelyi levelezőnk hiteles adatok alapján ösz-szeállította a jegyzéket, hogy melyik fővárosi lap hány példányban jár Maros-Vásárhelyre. Az is-mertebb lapok közül idejegyezzük a következőket: „Képes Néplap” 58 példányban, „Vasárnapi Új-ság” 42 példányban. „Magyarország” s a Nagy Világ” 12 példányban, „Magyar Bazár” 31 p. „Pesti Napló” 27 p. „Fővárosi Lapok 25 p. „Borszem Jankó” 16 p. „Üstökös” 5 p. „Népta-nitók Lapja” 45 p. „Anyagi Érdekek” 7 p. „Nemzeti Hírlap” 21 p. „Hon” 9 p. „Ellenőr” 9 p. „Közvélemény” 10 p. „Kelet Népe” 5 p. „Ma-gyar Jogász 4 p. „Természettudományi Közöny” 33 p. „Magyar Könyvszemle 6 p. „Századok” 18 p. „Egyetértés” 3 p. „Jogtudományi Közöny” 7 p. „Pester Loyd” 20 p. „Kis Lap” 5 p. „Lá-nyok Lapja” 3 p. „Hasznos Műlatató” 4 p. „Családi Kör” 7 p. „Figyelő” 3 p. „Építészeti Iparlap” 3 p. „Törvényeségi Csarnok” 3 p. „Kö-zéptanodai Közöny” 3 p. „Igazmondó” 2 p. stb. Ezen kívül még igen sok fővárosi és vidéki lap jár összesen több, mint e z e r példányban és ezen-kivül van a városnak két helyi lapja is: az „Er-délyi Híradó”, mely a városon 200 példányban jár és a „Marosvidék”, mely a városon 180 pél-dányban jár. Tizenháromezer lakóju városban szé-lés e magyar hazában sehol ily szépen pártolva a saját nincsen.

Argus.

— **Eljegyzés.** Tüzes Károcsn deési kir. közjegyző e hó 3-án jegyezte el Róth Pál deési polgármesternek Borcsa nevű kedves leányát.

— **Szentgyörgyi** István m.-vásárhelyi tanító, a napokban tartá esküvőjét Barabás János m.-vásárhelyi tanító ur leányával, Annával. Bol-dogságot kívánunk a fiatal párnak!

— **A zernesti** papir-gyárt, mely törvény-székileg 120,000 frtra becsültetett, a brassói első erdélyi bank vette meg 67,100 frton.

— **Brassóban** és környékén a marhavész szűnőben van. Brassóban nov. 24. Rosnyuban nov. 26. Holtvénnyben szintén nov. 26. Hosszafaluban nov. 16. Vidombákban nov. 18. s Hermányban nov. 13 óta újabb betegülési eset nem fordult elő.

— **A marhavész.** November 30-án, írja a „Nemere”, jelentést vett a központi vészbizot-ság, hogy Uzon községében Fogarasi mérsáros is-tálójában 2 drb marha megbetegedett. E jelentés nyomán Gracsányi Gyula országos- és Born me-gyei állatorvosok a helyszínére kiszállván, a beteg állatokban a keleti marhavészt konstatálták. E kísármérés után a fertőzött udvar csendőrséggel lezártatott. Deczember 1-én Kakucsy segédtanár, Born megyei állatorvos, Wissiák megyei főorvos, valamint a főispán Gracsányi urral a helyszínére kirándultak s miután a szakértői vizsgálatok után megállapitva lett, hogy Uzonban egyebütt beteg marha nincs, a Fogarasnál talált 2 beteg ökr felbecslés után lebunkoztatott s intézkedés tétetett, hogy a szabályszerű fertőtlenítés azonnal folya-matba vessék. Deczember 2-án a fertőtlenítés befejeztetett. Decz. 3-án azonban Fogarasnál is-mét egy drb. megbetegedett.

— **Barabás Miklós** képirónk tegnapielőtt tartotta Budapestben 50 éves jubileumát. A k

lomból hosszas életrajzi adatok jelentek meg a veterán művészről. Ez adatok közül megemlítjük, hogy Barabás Miklós Háromszéken Márkosfalván született 1810. február 22-én. Tizenhárom éves korában már önmaga erejére volt hagyatva és arcképfestésből ált. 1833-ban ment Olaszországba, hol két évig tartózkodott. A magyar tudomá-nyos akadémiá 1836-ban választotta tagjának. Mű-vészünk működése főképp az arcképfestésről isme-retes. — A jubileum alkalmával Trefort minisz-ter a következő levelet intézte a művészhez: „Örömmel sorakozom azok közé, kik Önt, művészi pályája ötvenedik évfordulóján üdvözölni sietnek. A hosszú művészi pályá, mely Ön mögött áll, ér-demekben színtoly gazdag mint években. Oly kor-szakban, mikor még a művészek, ép ugy mint az írónak és tudósak, nemcsak a kezdet nehéz-ségével, hanem az átalános közönnnyel is kelle, és pedig az elismerés és jutalom csaknem minden reménye nélkül, küzdeni hazánkban; a mikor a magyar nemzeti művészet eszméje még alig fo-gamzott meg kevesek lelkében, lépett Ön a mű-vészi pályára, saját lelke benső ösztönéből, külső biztatás és támogatás nélkül; s midőn a külföl-dön anyagilag jobban jutalmazó állást és helyze-tet könnyen biztosíthatott volna magának, a haza-zeretét és egy még teremtendő magyar nemzeti festő művészet eszméje által visszatartva, ide köt-ve, Ön inkább akart a hazában maradni, s itt az uttörés nehézségeivel küzdeni, mint idegen nemze-teknel versenyezni a művészi dícsőségért és juta-lomért. Ma, midőn a nemzeti művészet örömdetes haladása s megszilárdulása, s a nagy világban is elismerést nyert művésznők hirneve, mindnyájunk örömmel tölt el, Ön kötszeresen boldogíthat-ja az öntudat, hogy az eredmény kivívásában a kezdeményezőké az érdem nagy része, a kik kö-zött Ön az első közé tartozott, s a magnak, me-lyet elvettek, gyümölcsét is megérheté. Fogadja azért még egyszer szerencsekívánatomat, a legszí-vesb óhaját kíséretében, hogy ez örömet még soká élvezhesse, s a művészi pályán még soká munkál-kódhassék.

— **A negyedik szini congressus** teg-napelőtt délelőtt fél tizenegykor kezdte meg nyíl-vános tanácskozásait Budapestben az írói kör helyi-ségeiben, melynek nagy terma majdnem egészen megtelt. A nemzeti színház, melynek saját nyug-díj-intézete van, nem volt hivatalosan képviselve. Soknemzeti színházi és népszínházi tag volt azon-ban jelen, mint vidéki társulatok főlkért képvisel-ői. Összesen 30 társulat s illetőleg színház kép-viseltette magát. Az igazgatók közül megjelentek Rákossi Jenő, Balogh, Szuper, Aradi, Gerőfi, Temesváry stb. Több társulat írókat kért föl a képviselőre. Ribáry József miniszteri tanácsos nyitotta meg az ülést (melyet magánértekezlet előzött meg), hangsúlyozva a vidéki színészet ü-gyének fontosságát s annak rendezését, mint nap-ról-napra érezhetőbb szükségességet. A congressus ezután megalakulván, elnöké közfelkiáltással Ri-báry választott meg. Főelővastattak azután a számadások, melyekből kitűnik, hogy a gyűjtött 9000 frt a magyar földhitelintézetnél kamatok által 12,000 forintra szaporodott. A congressus erre megválasztá a számvizsgálókat, Több — nem napirenden levő dolog — elintézése után a congressus aztán áttért a tulajdonképeni napi-rendre, megvitatta általánossággban a központi kor-mányzó-tanács által előterjesztett munkálatot. Rá-kossi Jenő ezzel szemben külön javaslatot ter-jesztett be, melynek fő pontjai következők: Az igazgatók társulat! alakítására csupán csak 3000 2000 s illetőleg 1000 ft biztosíték mellett kap-nának engedélyt. A törvényhozás oly intézkedé-sek hozására kéreudő föl, hogy a szerződést szegő színészt esetleg rendőri uton lehessen kötelessége teljesítésére kényszeríteni. Önkényes társulás alap-ján végül színész egyesület alakítandó. E javas-lat hevesen támadtatott meg többek által, s a congressus a kormányzó tanács által előterjesztett munkálatot fogadta el részletes tárgyalás alapul.

— **Felröbbanás.** Hatköcson, Szepesvár-alja közelében, írja a Pannonia Kassáról, Böhm Bertalan, Szepesmegye egyik legnagyobb szeszgyá-rában, mult hó 30-án a késő délutáni órákban, hajmeresztő szerencsétlenség történt. Ugyanis is-meretlen okból bedugult az egyik cső, melyen a gőz a kazánból a czeffe kádakba vezettetik. A meggyúlt és megfeszített gőz az edény fedőjét fel-robbantotta és az edény tartalmának nagyobb ré-szét romboló hevesességgel lökte szét. Ennek folytán a géphelyiségben jelenlévő a forró gőz és czeffe által leöntettek. Két munkás néhány perc múlva borzasztó kínok között kiadta lelkét; hetet még azon nap estére a kórházba kellett szállítani, kik közül kettő más nap délután szintén kimúlt; a többiek felgyógyulására is kevés remény van. Egyet-len-egynek sikerült a szerencsétlenség helyéről, hirtelen futás által menekülni.

— **Madridban** műkiállítás rendeznek a kormány pártfogása mellett f. évi ápril havában, melyben festmények, metszetek, üvegfestvények, faragványok, szobrok és épülettervek állíthatók ki.

— **A nápolyi** művészi körökben méltó feltűnést kelt egy archaeológiai fölfedezés. Egy földalatti városról, egy második Pompejiről van szó, a melyre egészen véletlenül egy kut tisztítá-sánál akadtak az apuliai Monte Gargano közelé-ben. Először egy antik Diana templom tűnt elő, azután egy 20 méter hosszú gyönyörű oszlopos előcsarnok, s végül egy földalatti Nekropolis, mely-mellett 1300 ft hosszú és 100 ft széles utca is látszik.

eddig számos fontos feliratot hoztak a napvilágra s néhányat kiállítottak a nemzeti muzeumba. A fölfedezett város azonos a régi Sipontummal, — Arpinum mellett — melyről Strabó, Polybius, Livius s mások több ízben tesznek említést. E vá-rost nem a hamu, hanem egy erős földrengés te-mette el. A házak mintegy 20 lábnyira fekszenek a mivelt talaj alatt. Az olasz kormány már me-gtette a szükséges lépéseket, hogy az ásások a nagyszerű lelethez méltán tőntönjenek. A manfre-doniai polgárság, s az odaváló érsék készségesen támogatják a vállalatot. A mai Manfredonia, me-lyet II. Frigyes fia alapított — részben az ős Sipontumon fekszik, anélkül, hogy valaki gya-níthatja volna, hogy minő kincsek takar itt a föld méhe. Most csaknem mindnap új fölfedezéseket tesznek. Ide tartozik többek között egy emlékkő, melyet a sipontumi polgárság emelt Pompeiusnak, midőn leverte a tengeri rablókat. Találtak azonkí-vül tömörék érmét, de legtöbbet várnak a vég-telen sok sirtól, melyekben a holt város temetője bővelkedik.

— **Az országos** magyar képművészeti társulat tagjai között 1877-ikre rendezett s de-cember 1-én megtartott sorsolásnál a következő számok, azon sorrendben a mint itt felsoroltat-nak, huztak ki: 1547, 1806, 1333, 820, 1300, 2944, 2149, 364, 1470, 1295, 428, 2049, 979, 19, 296, 905, 368, 2869, 396, 2937, 2101, 1139, 1407, 860, 2723, 1417, 43, 2687, 2908, 213, 1033, 256, 1049, 1698, 2065, 1803, 1793, 2197, 314, 1984, 169, 1697, 940, 192, 2223, 156, 2071, 1451, 1198, 2603, 2035, 422, 2877, 888, 2440, 1621, 1795, 2970, 2805, 1352, 2855, 616, 1549, 896, 1933, 109, 1708, 2873, 687, 379, 1850, 183, 1450, 2857, 663, 248, 1308, 204 és 356, 1166.

## KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

az egyesült erdélyi takarékpénztár 1877. nov. havi forgalma.

Tartozik.

Maradvány áthozat 21,993 frt 11½ kr, betétekre 31,377 frt 16 kr, leszámítolássalét visz-szaizetésekre 61,660 frt 88 kr, nyílt rovatokra 2019 frt 13 kr.

Összesen 116,950 frt 28½ kr.

Követel.

Betétekből kivételét 20,276 frt 51 kr, leszámítolt váltókért 53,329 frt 78 kr, nyílt ro-vatokért 1200 frt — kr, értékpapírokért 69 frt — kr, folyó kamatokért 81 frt 1 kr.

Pénztármaradék 38,993 frt 98½ kr.

Összesen 116,950 frt 28½ kr.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 65-ik szám  
Kolozsvárrt, péntek deczember 7-én 1877.

## Girofle-Girofla.

Legújabb operette 3 felvonásban. Írta: Banloo A. és Letterrier S. Zenéje Lecocq Károlytól. Az új jelmezek párisi minták után *Varga János* főruhátárnok felügyelte alatt készültek. A diszle-tet festette *Beczkoy János* díszfestő. Urak és hölgyek, kalozók, mörök, Murzuk kísé-re-tében. Lakodalmi vendégek. Szolgásgazmeilyezt. Tör-ténsthely: Spanyolország.

Kezdeté pontban 7 órakor.

## Kolozsvári női ipar és iparmű-történelmi kiállítás

a redeutte helyiségében.

Nyitva áll naponta d. e. 10-től esti 7 óráig.

Belépti díj 30 kr.

## A „KELET” magán-távíratái.

Feladatott Budapestén decz. 6. 10 ó. 35 p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra decz. 6. 11 ó. — p. d. e.

**Az oroszokat a törökök nem Tirnovánál, hanem Elenánál verték meg. Az oroszok Tirnovához hát-ráltak vissza. Vesztektek 5000 embert és 11 ágyút. 16 orosz zászlóalj harczott, a trónörökös jobb szárnya. A törököket Fuád pasa, az oroszokat Dombrovski vezette. Az orosz katonaság kedvetlenségét az orosz lapok is beismerik.**

Plevna még 14 napra élelmez-ve van.

Ignatief körutját tagadják.

A delegatio elnöke Szűgyényi hangsúlyozta a delegatiók jogát a külügyi politika ellenőrzésére. An-drassy két hét múlva a vörös könyv elkészülte után nyilatkozik a dele-gaezióknak.

A franciaia válság tart. Mac-Ma-hon lemondása valószínű.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Békésy Károly.



